Parlamentul European
2019-2024

Comisia pentru control bugetar

2023/2122(INI)

18.10.2023

PROIECT DE RAPORT

referitor la transparența și responsabilitatea organizațiilor neguvernamentale finanțate de la bugetul UE
(2023/2122(INI))

Comisia pentru control bugetar

Raportor: Markus Pieper

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

EXPUNERE DE MOTIVE.....14

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la transparența și responsabilitatea organizațiilor neguvernamentale finanțate de la bugetul UE
(2023/2122(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolele 2, 3 și 11 alineatul (2),

– având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 322 alineatul (1a) și articolul 325 alineatul (4),

– având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012[1] („Regulamentul financiar”),

– având în vedere propunerea Comisiei din 16 mai 2022 de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (COM(2022)0223),

– având în vedere raportul Comisiei pentru bugete și al Comisiei pentru control bugetar din 4 mai 2023 referitor la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii,

– având în vedere Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013[2],

– având în vedere Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize[3],

– având în vedere comunicarea Comisiei din 3 decembrie 2020 privind Planul de acțiune pentru democrația europeană (COM(2020)0790),

[1] JO L 193, 30.7.2018, p. 1.
[2] JO L 435, 6.12.2021, p. 187.
[3] JO L 231, 30.6.2021, p. 159.

– având în vedere Raportul special nr. 35/2018 al Curții de Conturi Europene (CCE) din 18 decembrie 2018 intitulat „Execuția fondurilor UE de către ONG-uri: sunt necesare eforturi suplimentare pentru transparență”,

– având în vedere studiul intitulat „Financing of non-governmental organisations (NGOs) from the EU Budget” (Finanțarea organizațiilor neguvernamentale (ONG) de la bugetul UE), publicat de Direcția Generală Politici Interne ale Uniunii la 25 noiembrie 2010[4],

– având în vedere studiul intitulat „Democratic accountability and Budgetary Control of non-governmental organisations funded by the EU Budget” (Răspunderea democratică și controlul bugetar al organizațiilor neguvernamentale finanțate de la bugetul UE), publicat de Direcția Generală Politici Interne ale Uniunii la 24 ianuarie 2017[5], precum și actualizarea sa ulterioară din 21 ianuarie 2019,

– având în vedere studiul intitulat „Transparency and accountability of EU funding for NGOs active in EU policy areas within EU territory” (Transparența și răspunderea legate de finanțarea UE pentru ONG-urile active în domeniile de politică ale UE pe teritoriul UE), publicat de Direcția Generală Politici Interne ale Uniunii la 28 septembrie 2023[6] („Studiul privind transparența și responsabilitatea”),

– având în vedere rezoluția sa din 17 februarie 2022 conținând recomandări adresate Comisiei privind un statut pentru asociațiile și organizațiile non-profit transfrontaliere europene[7],

– având în vedere rezoluția sa din 10 mai 2023 conținând observațiile care fac parte integrantă din deciziile privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului general al Uniunii Europene aferent exercițiului financiar 2021, secțiunea III - Comisia și agențiile executive[8],

– având în vedere rezoluția sa 10 mai 2023 conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului general al Uniunii Europene aferent exercițiului financiar 2021, secțiunea I – Parlamentul European[9],

– având în vedere rezoluția sa din 13 iulie 2023 referitoare la recomandările de reformă a normelor Parlamentului European privind transparența, integritatea, răspunderea și

[4] Studiu – „Financing of Non-governmental Organisations (NGO) from the EU Budget” (Finanțarea organizațiilor neguvernamentale (ONG) de la bugetul UE), Parlamentul European, Direcția Generală Politici Interne, Departamentul tematic D – Afaceri bugetare”, 15 noiembrie 2010.
[5] Studiu – „Democratic accountability and Budgetary Control of non-governmental organisations funded by the EU Budget” (Răspunderea democratică și controlul bugetar al organizațiilor neguvernamentale finanțate de la bugetul UE), Parlamentul European, Direcția Generală Politici Interne, Departamentul tematic D – Afaceri bugetare, 24 ianuarie 2017.
[6] Studiu – „Transparency and accountability of EU funding for NGOs active in EU policy areas within EU territory” (Transparența și răspunderea legate de finanțarea UE pentru ONG-urile active în domeniile de politică ale UE pe teritoriul UE), Parlamentul European, Direcția Generală Politici Interne, Departamentul tematic D – Afaceri bugetare, 28 septembrie 2023.
[7] JO C 342, 6.9.2022, p. 225.
[8] Texte adoptate, P9_TA(2023)0137.
[9] Texte adoptate, P9_TA(2023)0138.

combaterea corupției[10],

– având în vedere Orientările operaționale ale Comisiei pentru beneficiarii unei finanțări din partea UE privind utilizarea emblemei UE în contextul programelor UE pentru perioada 2021-2027, publicate în martie 2021,

– având în vedere avizul Comisiei pentru afaceri externe și cel al Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne,

– având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0000/2023),

A. întrucât UE a conceput mecanisme de transparență și responsabilitate pentru a se asigura că fondurile UE acordate organizațiilor neguvernamentale (ONG) sunt utilizate în mod eficace, eficient și în conformitate cu obiectivele, politicile și normele financiare ale UE consacrate, printre altele, în Regulamentul financiar, care prevede că transparența este unul dintre principiile sale bugetare directoare, impunând Comisiei să pună la dispoziție, în mod adecvat și la timp, informații privind fondurile UE;

B. întrucât numai fondurile acordate direct ONG-urilor au făcut, până în prezent, obiectul monitorizării și raportării de către Comisie;

C. întrucât sistemul de transparență financiară (STF) al Comisiei este principala sursă de date publice pentru analiza pe scară largă a granturilor și a contractelor gestionate direct de Comisie;

D. întrucât o analiză a datelor STF arată că granturile acordate de la bugetul UE ONG-urilor, după excluderea programelor UE în domeniul educației și cercetării, s-au ridicat la cel puțin 2,6 miliarde EUR în 2022, în cadrul gestiunii directe, în toate programele și fondurile UE; întrucât este probabil ca valoarea totală a granturilor acordate ONG-urilor să fie mai mare din cauza absenței unei definiții a ONG-urilor sau a unei diferențieri clare între ONG-uri și organizațiile non-profit în cadrul STF[11];

E. întrucât 3 377 de entități[12] sunt înscrise în Registrul de transparență al UE la categoria „ONG-uri, platforme, rețele și alte entități similare”;

F. întrucât ONG-urile trebuie să păstreze evidențe financiare exacte și transparente, inclusiv despre utilizarea fondurilor UE, deoarece răspund în fața membrilor, donatorilor, partenerilor și beneficiarilor lor pentru acțiunile pe care le întreprind, sursele lor de finanțare, inclusiv fondurile UE, și deciziile pe care le iau în numele părților lor interesate,

Observații generale

1. salută rolul esențial jucat de ONG-uri în conectarea societății civile la procesul

[10] Texte adoptate, P9_TA(2023)0292.
[11] Valoarea totală a granturilor acordate de la bugetul UE ONG-urilor în 2022, pe baza analizei FTS, este de aproximativ 3,7 miliarde EUR.
[12] Sursă: Registrul de transparență al UE, date extrase la 22 septembrie 2023.

decizional politic în toate domeniile de politică ale UE; subliniază, în special, rolul lor în execuția bugetului UE și în reprezentarea societății civile;

2. evidențiază faptul că domeniile politicii sociale, politicii de mediu și asistenței pentru dezvoltare necesită sprijin public în plus față de donațiile private;

3. reliefează că organizațiile de voluntari și cele ale societății civile merită cel mai mare respect și cea mai mare recunoștință pentru activitatea zilnică pe care o desfășoară pentru a-i ajuta pe ceilalți din societatea noastră, în special, dacă sprijină, de exemplu, activitatea socială, implicarea culturală, educația prin sport, ajutorul de urgență; recunoaște milioanele de ore de activitate de voluntariat neremunerată, efectuată zilnic de mii de voluntari din întreaga Europă și afirmă că aceste ONG-uri de voluntari sunt demne de toată lauda și merită cel mai mare sprijin;

4. remarcă, în special, rolul esențial pe care îl joacă agențiile de ajutor în salvarea vieților și îmbunătățirea vieții de zi cu zi, de exemplu activitatea Crucii Roșii, a organizațiilor de pompieri voluntari, a organizațiilor de gestionare a situațiilor de urgență, a organizațiilor de ajutor umanitar, a organizațiilor de asistență socială, și subliniază importanța satisfacerii nevoilor financiare și de altă natură ale acestor organizații;

5. recunoaște rolul important pe care îl joacă ONG-urile ca piatră de temelie a societății în Europa, deoarece oferă comunităților sprijinul atât de necesar în diferite domenii, inclusiv sprijinul social, educația, activitatea caritabilă, munca de integrare, acordarea de asistență medicală persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități, în domeniile culturale, în curățarea, protejarea și refacerea mediului, în cercetare și inovare și în multe altele;

6. subliniază că legile și procesul legislativ neglijează adesea opiniile ONG-urilor locale, regionale și naționale, favorizând în același timp prioritățile ONG-urilor mari; reliefează că prioritățile și nevoile ONG-urilor locale și regionale mai mici sunt adesea ignorate sau li se acordă mai puțină atenție, în ciuda faptului că aceste grupuri mai mici și regionale realizează adesea cea mai mare parte a activității; accentuează faptul că activitatea organizațiilor mici și regionale trebuie să se bucure de cel mai mare respect, deoarece ele reprezintă adevărata diversitate și varietate de activități de voluntariat desfășurate în întreaga Europă;

7. salută rolul esențial al ONG-urilor din UE și din alte părți în apărarea statului de drept și în promovarea respectării drepturilor omului și a democrației; reiterează faptul că, în țările cu regimuri autoritare sau nedemocratice, ONG-urile reprezintă adesea ultima linie de apărare a democrației; insistă că este important ca UE să finanțeze în mod adecvat ONG-urile active în aceste domenii;

8. este convins că transparența publică este esențială pentru ca ONG-urile să își prezinte activitatea valoroasă, să fie recunoscute și să își consolideze credibilitatea;

9. consideră că presupusul caz de corupție denumit Qatargate și rolul jucat de anumite ONG-uri în acest caz ar fi putut fi prevenite prin aplicarea consecventă a cerințelor de transparență existente și prin obligația ONG-urilor de a-și dezvălui sursele de finanțare și structurile lor interne; constată cu îngrijorare că ONG-urile implicate au beneficiat de finanțare din partea UE începând din 2015; consideră inacceptabil faptul că utilizarea

fondurilor și transferurile către alte organizații nu pot fi urmărite pe deplin; avertizează cu privire la pericolul ca banii contribuabililor din UE să fie utilizați în cele din urmă în cercuri corupte; evidențiază importanța „transparenței în legătură cu beneficiarul final” pentru fondurile UE destinate ONG-urilor;

10. reamintește că următoarele constatări și recomandări se bazează pe concluziile studiului privind transparența și responsabilitatea și abordează și alte deficiențe legate de gestionarea fondurilor UE de către ONG-uri;

Definiția ONG-urilor

11. reiterează importanța fundamentală a încrederii publice în ONG-uri și a sprijinului acordat acestora; recunoaște că termenii utilizați pentru a descrie aceste organizații fac obiectul unor interpretări juridice și publice diferite;

12. reliefează că termenul „ONG” este un termen generic care cuprinde numeroase tipuri diferite de organizații: de la organizații internaționale mari la organizații regionale sau locale mici, de la organizații gestionate în cea mai mare parte de profesioniști la cele formate în principal din voluntari; subliniază că domeniul acoperit de ONG-uri și metoda de punere în aplicare pot varia, de asemenea, în mod substanțial, de exemplu, unele ONG-uri pot desfășura activități foarte teoretice (de exemplu, activitatea unor grupuri de reflecție) sau politice (de exemplu, ONG-uri afiliate politic), în timp ce altele pot fi foarte practice (de exemplu, activitatea zilnică a ONG-urilor din domeniul stingerii incendiilor în întreaga Europă); evidențiază, prin urmare, că diferitele tipuri de ONG-uri ar trebui diferențiate atunci când se analizează nivelurile de transparență și eficiență și că ar trebui stabilită o definiție mai bună a ONG-urilor la nivelul UE;

13. reiterează apelul pentru găsirea unei definiții comune a ONG-urilor, exprimat în recomandările din rezoluția privind descărcarea de gestiune a Comisiei pentru exercițiul financiar 2021[13]; solicită o definiție comună a ONG-urilor la nivelul UE, în special pentru ONG-urile care primesc finanțare din partea UE; consideră că această definiție ar trebui să prevadă condiții comune minime pentru definirea ONG-urilor; consideră că aceste condiții minime trebuie să includă forma unei organizații, obiectivele pe care le urmărește, nivelul său de existență formală sau instituțională, răspunderea structurilor sale față de membrii sau donatorii săi, nivelul său de independență față de guvern, alte autorități publice, partide politice sau organizații comerciale și obiectivele comerciale sau profesionale pe care le urmărește în numele membrilor săi;

14. remarcă avantajele stabilirii unei definiții comune a colaborării UE cu ONG-urile, care să includă interacțiuni deliberative, politice și financiare directe; recunoaște avantajul de a avea o înțelegere comună despre ceea ce reprezintă acești parteneri în raport cu UE și cu organismele sale în diferite contexte, dincolo de chestiunea sprijinului financiar; consideră că valoarea adăugată a unei definiții comune la nivelul UE constă în creșterea transparenței, a responsabilității și a previzibilității pentru instituțiile UE, statele membre, ONG-uri și contribuabilii din UE;

15. ia act de faptul că gama de ONG-uri care primesc finanțare din partea UE acoperă o serie largă de structuri, modalități de funcționare, surse de finanțare și domenii de

[13] Texte adoptate, P9_TA(2023)0137.

interes, care se concretizează într-o varietate de proiecte finanțate din banii contribuabililor; ia act de faptul că Comisia utilizează termenii „ONG-uri” și „ONP-uri” (organizații non-profit) fără o definiție clară în STF; regretă că acest lucru duce la o lipsă de transparență publică în alocarea și monitorizarea fondurilor UE și ar putea duce la o lipsă de încredere publică;

Control și monitorizare

16. este preocupat de cazurile de fraudă și nereguli, în special în situațiile în care ONG-urile care sunt membre ale diferitelor rețele sau platforme internaționale care primesc finanțare din partea UE sunt expuse riscului de conflicte de interese, dublă finanțare, corupție sau spălare de bani; este preocupat de lipsa de date publice privind cazurile de fraudă în care sunt implicate ONG-uri; invită Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) să strângă și să furnizeze astfel de date Parlamentului și CCE și să întocmească o listă a ONG-urilor care au încălcat legea;

17. este preocupat de faptul că cerințele de transparență publică pot fi eludate, în special atunci când banii sunt transferați de-a lungul unui lanț și sunt utilizați pentru a îndeplini obiectivele altor donatori; subliniază că STF nu furnizează nicio informație despre modul în care finanțarea UE acordată în cadrul gestiunii indirecte și partajate este distribuită între ONG-uri, în ce temei și în ce scop; consideră că acest lucru este extrem de problematic, deoarece fonduri mari sunt angajate prin gestiune indirectă și partajată; invită Comisia să verifice realocarea fondurilor și utilizarea acestora de către beneficiarul final prin impunerea unor cerințe adecvate de raportare și publicare, în conformitate cu raportarea anuală de către statele membre și Comisie a executării fondurilor structurale și de investiții europene;

18. regretă că lipsa de transparență permite actorilor puternici să înființeze, să finanțeze și/sau să coopteze ONG-uri finanțate de UE în mai multe state membre pentru a promova discursuri false, inclusiv prin dezinformare, aparent pentru a influența politica UE prin diferiți actori, astfel cum s-a întâmplat în Qatargate; evidențiază că bugetul UE nu trebuie utilizat pentru a face lobby împotriva principiilor și valorilor democratice ale UE; reiterează faptul că influența străină asupra procesului de elaborare a politicilor UE poate fi posibilă prin intermediul ONG-urilor; invită Comisia să solicite ONG-urilor care primesc subvenții din partea UE să publice detalii cu privire la orice finanțare primită din alte surse în legătură cu proiectele cofinanțate de UE pe o perioadă de cinci ani[14];

19. solicită ca legislația națională privind înregistrarea lobbiștilor să impună, de asemenea, divulgarea donatorilor și a lanțurilor financiare internaționale ale acestora;

20. reamintește că anumite organizații care se angajează în activități ilegale și acționează împotriva valorilor UE au fost înregistrate și își desfășoară activitatea în statele membre; consideră că administrațiile naționale, care sunt mai aproape de teren, trebuie să își asume responsabilitatea de a fi primul nivel eficient împotriva organizațiilor care acționează ilegal și care contravin normelor UE;

21. invită autoritățile naționale să ia măsuri juridice și administrative care să faciliteze

[14] A se vedea: studiul privind transparența și responsabilitatea, recomandarea 2.

acțiunea la nivelul UE și să înlesnească și să accelereze includerea de către Comisie a unor astfel de organizații în sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES) și să le excludă de la finanțarea UE; solicită ca o astfel de exigență impusă statelor membre să fie inclusă în propunerea de regulament privind ONG-urile;

22. regretă că transparența față de populație are de suferit prin faptul că datele sunt publicate în STF cu o întârziere de 6 până la 18 luni; invită Comisia să publice informații despre granturile pe care UE le-a acordat ONG-urilor în termen de cel mult 6 luni de la data acordării grantului[15], dar și despre finanțarea primită din alte surse, ca, de pildă, fundațiile; sugerează Comisiei să dezvolte și să integreze instrumente de validare a datelor, astfel încât procesul de validare a datelor în STF să se deruleze automat, continuu și mai rapid și să consume mai puține resurse[16];

23. critică situațiile în care se acordă o cofinanțare substanțială de la bugetul UE unor ONG-uri care sunt finanțate clar și predominant de state, rețele sau fundații din afara UE și care de multe ori fac cercetări ale căror concluzii au un impact negativ asupra industriei și firmelor de transport europene; îndeamnă Comisia să identifice fluxul de fonduri de la primul donator pentru a preîntâmpina daunele aduse economiei UE;

24. regretă că sistemele Comisiei nu sunt foarte transparente și că datele lor diferă între ele, îngreunând armonizarea informațiilor din diferite portaluri și baze de date ale Comisiei accesibile publicului, deoarece apelează la convenții diferite pentru a identifica beneficiarii proiectelor și ai granturilor; recomandă Comisiei să stabilească norme armonizate și să standardizeze structura și funcționalitățile bazelor de date specifice programelor;

25. roagă Comisia să folosească o entitate unică comună, precum un cod unic de identificare a participanților, și chei de identificare a proiectelor în toate portalurile și bazele de date, inclusiv pe site-urile beneficiarilor, pentru a face să corespundă între ele informațiile disponibile public furnizate de diferite sisteme și site-uri web; invită Comisia să pună la dispoziția tuturor ONG-urilor care beneficiază de granturi un cod care să extragă date privind finanțarea pe o perioadă de cinci ani direct din STF și să cuprindă linkuri către intrările corespunzătoare proiectelor în bazele de date ale programelor Comisiei[17];

26. observă că informațiile afișate pe site-urile proiectelor diferă între ele ca conținut și amploare și constată că ONG-urile nu lămuresc suficient de clar cum se distribuie granturile între parteneri și cum se conectează la bazele de date aplicabile ale Comisiei; roagă ONG-urile să aibă o atitudine mai proactivă față de transparența publică, care să nu se limiteze la cerințele minime actuale aferente granturilor acordate de UE[18]; cere ca pe site-urile web ale ONG-urilor și ale proiectelor finanțate de UE să fie prezentate mai clar și mai sistematic informații despre finanțarea sub formă de granturi primită din partea UE și din alte surse, atât pentru proiecte anume, cât și în general, dar și despre obiectivele, rezultatele și impactul proiectelor;

[15] A se vedea: studiul privind transparența și responsabilitatea, recomandarea 5.
[16] A se vedea: studiul privind transparența și responsabilitatea, recomandarea 7.
[17] A se vedea: studiul privind transparența și responsabilitatea, recomandarea 19.
[18] A se vedea: studiul privind transparența și responsabilitatea, recomandarea 17.

27. constată că, deși de când serviciile Comisiei au integrat sistemul eGrants ca instrument comun de gestionare a granturilor și ca sistem comun de înregistrare a solicitanților datele introduse în STF sunt de mai bună calitate și mai complete, trebuie depuse mai multe eforturi pentru a îmbunătăți fiabilitatea acestor date; este preocupat de neconcordanțele persistente între portalurile și sistemele de transparență existente ale Comisiei; ar dori, de asemenea, ca STF să fie mai ușor de utilizat, conectat la registrul de transparență și compatibil cu bazele de date specifice ale programelor și să includă, așa cum ar trebui, plățile finale și o definiție clară a ONG-urilor, care să permită identificarea beneficiarilor pe categorii; solicită Comisiei să pregătească o propunere cu măsuri administrative suplimentare până la 1 iunie 2024;

28. felicită Comisia pentru propunerea de a crea, în temeiul articolului 36 din Regulamentul financiar, un sistem informatic unic și interoperabil pentru a extrage date și a evalua riscurile, menit să amelioreze eficiența controlului intern al execuției bugetare; subliniază că acest sistem trebuie să includă nu numai date despre destinatari, ci și date despre beneficiarii reali, în conformitate cu Directiva (UE) 2015/849[19]; solicită ca acest sistem să includă indicatori de risc bazați pe date din EDES indiferent de modul de gestionare;

29. cere imperativ ca din orientările privind expertiza externă contractată, inclusiv de grupurile politice, să reiasă mai clar că eligibile pentru finanțare sunt doar organizațiile care lucrează pe baza unor fapte verificabile; cere imperativ ca beneficiarii să semneze un angajament voluntar în acest sens înainte de finanțare și ca Comisia și CCE să efectueze verificări prin sondaj corespunzătoare; se opune ideii de a acorda orice fel de finanțare organizațiilor care au fost dovedite ca răspândind informații false și/sau care urmăresc obiective îndreptate împotriva valorilor fundamentale și a principiilor recunoscute ale economiei sociale de piață a UE;

30. recunoaște că Comisia oferă sprijin administrativ și financiar pentru crearea de platforme de informare pentru eurodeputați și cetățeni, dar se întreabă, în cazul unei platforme referitoare la Legea privind refacerea naturii[20], dacă nu cumva momentul înființării și faptul că nu s-a monitorizat fiabilitatea informațiilor difuzate au încurajat influența politică partizană unilaterală, dând astfel impresia că ramura executivă face lobby încercând să influențeze ramura legislativă, ceea ce ar constitui o utilizare necorespunzătoare a banilor contribuabililor; solicită Comisiei să dezvăluie până la 1 februarie 2024 când a fost constituită această platformă și câți bani i s-au alocat și solicită CCE să analizeze acest caz și să stabilească ce măsuri ar trebui luate;

31. constată că ar putea exista un conflict de interese în instituțiile UE dacă ramura legislativă ar fi influențată de ramura executivă; cere ca Comisia, agențiile UE și alte entități și instituții ale UE să aibă obligația de a pune până la 1 februarie 2024 la dispoziția membrilor Comisiei pentru control bugetar contractele, acordurile și

[19] Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO L 141, 5.6.2015, p. 73).
[20] Business and Biodiversity („Activitate economică și biodiversitate”), Comisia Europeană, consultat la 29 septembrie 2023.

programele lor de lucru cu ONG-urile; regretă că nu s-a dat curs cererilor repetate ale raportorului de a i se da acces la contractele dintre ONG-uri și agențiile europene și că de fiecare dată trebuie făcută o cerere prin intermediul președintelui Comisiei pentru control bugetar; cere ca membrilor Comisiei pentru control bugetar să li se dea fără întârziere acces la contracte;

32. constată că faptul că au îndeplinit și de derulat obligații de raportare și practici contabile atât la nivel național, cât și la nivelul UE, poate constitui o sarcină administrativă disproporționată pentru ONG-uri; invită Comisia să vegheze ca obligațiile de raportare la nivelul UE să fie consecvente cu cele de la nivel național pentru a monitoriza mai ușor îndeplinirea obligațiilor, în special pentru ONG-urile mai mici; invită Comisia să dezvolte un sistem comun de monitorizare pentru a identifica beneficiarii finali, așa cum se întâmplă deja în cazul politicii regionale; recomandă ca un astfel de sistem să se bazeze pe principiile de monitorizare în cadrul gestiunii partajate care se aplică statelor membre ale UE;

33. roagă Comisia să întocmească o analiză cuprinzătoare din care să reiasă dacă și cu ce mijloace financiare le oferă lobbyiștilor, inclusiv ONG-uri, cursuri de formare despre Regulamentul financiar și bugetul UE; solicită ca această analiză să fie transmisă până la 1 februarie 2024, împreună cu o listă cu sesiunile de formare relevante și numele beneficiarilor; solicită ca conținutul cursurilor de formare, dacă este cazul, să fie făcut public; solicită ca membrilor Comisiei pentru control bugetar să li se pună la dispoziție, la cerere, conținutul acestor cursuri de formare;

Registrul de transparență al UE

34. invită Comisia să se asigure că tuturor solicitanților sau beneficiarilor de fonduri UE, inclusiv ONG-urilor, li se impune să publice anual numărul de contacte de lobby pe care le au, precum și natura și valoarea lor monetară; reiterează, în acest context, că trebuie făcută mai întâi o verificare financiară cuprinzătoare a acestor entități înainte de a le înscrie în registrul de transparență al UE; solicită să fie numit un responsabil cu transparența în toate secretariatele comisiilor și unitățile administrative relevante; reamintește că, în conformitate cu orientările privind registrul de transparență, modificările aduse datelor furnizate ar trebui comunicate de îndată ce se produc și, în orice caz, în termen de trei luni; insistă pe ideea că în registrul de transparență ar trebui, de asemenea, înregistrată orice schimbare în consiliul de administrație sau în conducerea ONG-urilor finanțate de UE;

35. cere să se impună cu strictețe aplicarea normelor privind accesul în Parlament și invitațiile adresate comisiilor parlamentare, care sunt condiționate de înregistrarea fiecărei organizații în registrul de transparență, înregistrare de care se va ocupa noul responsabil cu transparența, din secretariatul fiecărei comisii;

36. îndeamnă Comisia să dezvolte un sistem centralizat de certificare pentru ONG-urile care doresc să solicite finanțare din partea UE și care sunt înregistrate în registrul de transparență al UE, pe baza celor mai bune practici existente;

37. regretă că în registrul de transparență sunt prevăzute cerințe de publicare diferite pentru diferite tipuri de organizații; invită Comisia să impună aceleași cerințe de publicare pentru toate tipurile de organizații înregistrate în registrul de transparență; constată, în

special, că trebuie să li se ceară tuturor să își publice veniturile și toate sumele cheltuite cu activități de lobby[21];

38. reamintește recomandările din rezoluția Parlamentului referitoare la descărcarea de gestiune pentru exercițiul financiar 2021[22], prin care se solicită revizuirea registrului de transparență al UE și a orientărilor sale, astfel încât să se ceară organizațiilor înregistrate să publice date despre toate sursele lor de finanțare, inclusiv despre acțiunile deținute la alte întreprinderi, și pentru a putea urmări fondurile UE de la destinatarul direct la beneficiarul final atunci când fondurile trec prin mai multe mâini, inclusiv când fondurile sunt transferate de la un ONG sau de la o parte interesată la altul;

39. solicită tuturor ONG-urilor finanțate de UE să publice online toate reuniunile cu eurodeputații, cu asistenții eurodeputaților sau reprezentanții altor instituții, organisme sau agenții ale UE ori de câte ori astfel de reuniuni se referă la treburi legislative ale UE în desfășurare sau la finanțarea din partea UE pe care o primesc sau o solicită ONG-urile, în conformitate cu obligațiile similare care se aplică eurodeputaților; invită instituțiile și organismele de resort ale UE să pună la dispoziție instrumentele necesare pentru a publica asemenea reuniuni;

Regulamentul privind ONG-urile

40. își reiterează apelul adresat în rezoluția privind descărcarea de gestiune a Comisiei pe 2021[23] de a adopta un regulament privind ONG-urile până la 1 iunie 2024, care să includă cerințe minime armonizate pentru ONG-uri în toate entitățile UE, precum și o definire și o clasificare clare ale ONG-urilor după mărime și domeniu de activitate și care să prevadă condițiile necesare pentru ca ONG-urile să poată primi fonduri de la UE; insistă că ar trebui făcută o distincție clară între ONG-urile obișnuite și „ONG-urile de utilitate publică”; invită Comisia să introducă proceduri simplificate pentru ONG-urile mici;

41. roagă Comisia să aibă grijă ca atunci când pregătește propunerea sa de regulament privind ONG-urile să trateze cu suficient de multă transparență unele chestiuni importante legate de, fără a se limita la acestea, necesitatea unor definiții clare, practica „ușilor turnante”, transparența finanțării și a donațiilor, combaterea spălării banilor, limitarea ingerințelor străine, independența față de influența politică și economică, avertizarea neregulilor și transparența față de identitatea conducerii efective și a proprietarului real;

42. își reiterează apelul din rezoluția referitoare la descărcarea de gestiune a Comisiei pe 2021[24] de a crea o listă neagră publică cu ONG-urile care s-au lansat în activități precum discursuri de incitare la ură, incitare la terorism, extremism religios, sprijinirea sau glorificarea violenței sau răspândirea unor declarații științifice nefondate sau care au folosit abuziv sau deturnat fonduri ale UE și care sunt incluse în baza de date EDES pentru a le bloca accesul la instituțiile UE și la programele de finanțare ale UE; așteaptă din partea Comisiei să prezinte o propunere în acest sens până la 1 iulie 2024;

[21] A se vedea: studiul privind transparența și responsabilitatea, recomandarea 24.3.
[22] Texte adoptate, P9_TA(2023)0138, punctul 74.
[23] Texte adoptate, P9_TA(2023)0137, punctul 20.
[24] Texte adoptate, P9_TA(2023)0137, punctul 19.

43. roagă CCE să pregătească un raport special bazat pe constatările sale din 2018 pentru a investiga structurile democratice interne ale ONG-urilor, intrările și ieșirile directe și indirecte de fonduri ale UE și de alte fonduri și măsura în care sunt în concordanță cu drepturile democratice, cu drepturile omului și cu valorile UE; invită CCE să efectueze, în plus, o analiză cuprinzătoare a dispozițiilor legate de vizibilitate și transparență din cadrul juridic actual al registrului de transparență al UE și din Regulamentul financiar și să facă noi recomandări și să analizeze dacă există transparență față de identitatea beneficiarului final și a principalilor sponsori financiari, precum și alte recomandări pentru a mări transparența; se așteaptă ca CCE să prezinte acest raport până la 1 decembrie 2024 și o roagă să își adapteze planul de lucru existent, dacă este necesar;

44. invită Comisia și CCE să prezinte sistematic Parlamentului, în calitate de autoritate care acordă descărcarea de gestiune, informațiile provenite din evaluările bazate pe riscuri pe care le desfășoară, făcute la sediul ONG-urilor; invită Comisia să nu se rezume la cerințele minime și să facă inspecții la un număr mai mare de ONG-uri; insistă ca aceste informații să fie puse la dispoziția publicului;

45. regretă că OLAF nu poate obține informații despre abaterile financiare ale fiecărui ONG în parte; invită Comisia să confere OLAF un statut mai proeminent care să îi confere drepturi de acces mai mari; se așteaptă ca dezvoltarea sistemului de monitorizare să ușureze sarcina de a identifica organizațiile care au comis abateri, de a-i identifica pe vinovați și de a-i pune sub cercetare și de a impune sancțiuni corespunzătoare;

°

° °

46. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei și Curții Europene de Conturi.

EXPUNERE DE MOTIVE

Organizațiile neguvernamentale (ONG-urile) au un rol esențial în clădirea unor punți între societatea civilă și factorii de decizie politică în toate domeniile politicilor UE. Pe de altă parte, ele joacă un rol important în execuția bugetului UE, fie atunci când primesc fonduri UE în calitate de beneficiari direcți ai granturilor UE acordate de Comisie, fie atunci când primesc fonduri UE indirect de la beneficiari și parteneri care au o relație juridică cu Comisia, indiferent de modul de gestiune bugetară. Potrivit datelor publicate în Sistemul de transparență financiară (STF) al Comisiei, suma contractată a granturilor acordate ONG-urilor de la bugetul UE, după excluderea programelor UE în domeniul educației și cercetării, s-a ridicat la cel puțin 2.6 miliarde EUR în 2022, în gestiune directă și în cadrul tuturor programelor și fondurilor UE. Cu toate acestea, este probabil ca valoarea totală a granturilor acordate ONG-urilor să fie mai mare (circa 3,7 miliarde EUR în 2022), pentru că nu există o definiție a ONG-urilor și pentru că în STF nu se face o diferențiere clară între ONG-uri și organizațiile non-profit.

Întrucât transparența și responsabilitatea sunt principii de bază consacrate în normele financiare care reglementează execuția bugetului UE și factori importanți pentru a câștiga încrederea populației, analiza cadrului în care ONG-urile derulează execuția bugetului UE evidențiază hibe majore la capitolul transparență și răspundere publică. Întrucât Comisia trebuie să monitorizeze și raporteze numai despre fondurile acordate direct ONG-urilor, fondurile UE realocate sub formă de granturi secundare, subcontractare sau împărțite în cadrul unui consorțiu sunt greu de urmărit și nu sunt publicate pe site-uri publice ca STF. Prin urmare, mecanismele de control menite să asigure că fondurile UE sunt utilizate cu spor, eficient și în concordanță cu obiectivele, politicile și normele financiare ale UE sunt greu de aplicat, dacă nu chiar ineficace.

Pentru a preveni și a combate frauda și pentru a se asigura că fondurile UE nu sunt utilizate contrar valorilor UE, trebuie impuse cerințe mai stricte de transparență și răspundere publică. Este extrem de important să se asigure urmărirea sistematică și armonizată a fondurilor UE contractate până la beneficiarii finali cu ajutorul platformelor de informare și transparență de la nivelul UE și de la nivelul ONG-urilor din statele membre. În primul rând, registrul de transparență al UE ar trebui să permită trasabilitatea surselor de finanțare, inclusiv a fondurilor UE, și să asigure mai mare transparență a organizațiilor înregistrate, contribuind astfel la evitarea unor cazuri precum Qatargate. În plus, finanțarea ONG-urilor trebuie să fie transparentă chiar de la sursă.

După cum s-a recomandat în rezoluțiile privind descărcarea de gestiune pentru exercițiile anterioare, adoptarea unui regulament privind ONG-urile de stabilire a unor cerințe minime pentru ONG-urile din întreaga UE (definiție, acces la finanțare, divulgarea surselor de finanțare, independența față de influența politică și ingerințele din afara Europei etc.) ar oferi un cadru de control bugetar mai solid, care ar permite ONG-urilor să obțină rezultate pozitive în condiții de maximă transparență și răspundere.